REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA" iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 37. **Brașov, Sâmbătă 17 Februarie (2 Martie).** **1907.**

Un procedeu regretabil.

In anii ultimi nu numai odată ne-am manifestat în coloanele acestui ḑiar adânca nemulțămire și îngrijire, pentrucă se tot înmulțiau semnele de decădere a disciplinei morale naționale în sânul păturei intelectuale a poporului nostru. De un timp încoace aceste semne devenirà tot mai dese, drept urmare mai ales a oportunismului ce a început să predomine acțiunile politice ale noului curent. Ca prototip al oportunistului celui mai desmățat, care se lapădă de orice disciplină morală și-și pierde simțul pentru cinstea națională, a ajuns să figureze aḑi un personagiu din Bănat, care se intitulează „Prezident al comunității de avere din Caransebeș, deputat dietal și conzilier de curte".

Știe toți de cine este vorba. Faptele antinaționale ce le-a săvârșit acest om, devenind unealta celor dela stăpânire, l'au făcut celebru. Nu trebue decât să amintim chestiunea gimnaziului din Caransebeș care prin slugărnicia lui a luat niște proporții atât de hidoase în detrimentul intereselor de viață naționale, ca să cunoaștem trista lui celebritate. Orice am auzi despre Burdia Szilard, după cele întâmplate, nu ne mai poate surprinde. Ceea-ce ne surprinde însă și trebue să ne surprindă este încercarea unora de-a rehabilita pe acest „domn conzilier de curte și deputat dietal" înaintea opiniunei publice românești, este atât de ciudată în felul ei această încercare ce-o face „Telegraful Român" din Sibiiu în numărul său ultim încât nu s'a putut să trecem peste ea cu tăcere. Ori cât de oportunistă ar fi direcțiunea politică a confraților noștri de la numita foaie, o spunem sincer că nu ne-am așteptat să se facă tocmai în momentele de față apărătoarii reputațiunei lui Burdia.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de articolii, ce s'au fost publicat în toamna treautà cu semnătura lui Burdia, în „Budapester Tagblatt", organul evreo-maghiarului Iulian Weisz care a fost ales, cu concursul gendarmilor, deputat la Bocșa. In acești articoli au fost atacată biserica și așezămintele ei, clerul și instituțiunile noastre culturale. „Telegr. Rom." a fost cel dintâiu care a dat alarmă din cauza atacurilor lui Burdia. Au trecut mai multe luni de atunci și Burdia n'a aflat cu cale a răspunde, deși i s'a ripostat destul de energic din partea întregei presse române.

Acum de-odată ne pomenim în „Telegr. Rom." c'o declarație a d-lui Burdia, pe care n'o face acesta, ci lucru ne mai pomenit, o face însăși „Telegr. Român". Cu cât e mai curios acest mod de procedere, cu atât bate mai mult la ochi intervenirea foaiei sibiene pentru spălarea harapului de la Caransebeș.

Burdia să fi făcut adecă în fața unui amic al ziarului sibian oare cari declarațiuni, din cari „Telegr. Rom." trage concluziunea, că articolul sus amintit al lui Burdia „n'a fost gândit așa cum a fost scris și cum a fost publicat".

Comunicarea deputatului dietal și consilierului de curte, despre care e vorba, se rezumă în următoarele: Burdia să fi ḑis că n'a atacat biserica și instituțiunile ei, ci a voit să dojenească numai anumite persoane, cari sunt membre ale corporațiunilor înalte bisericești, fiindcă fac politică care ar fi stricăcioasă poporului român. Spune că așa a fost gândit și contemplat articolul lui, dar redacțiunea care l'a publicat a făcut greșala.

N'a rectificat până acuma greșala ci a așteptat mai înfâiu să se așeze valurile dușmăniei contra lui. In fine își laudă „politica sa" care crede a fi mai de folos ca „politica intransigentă" a deputaților naționaliști.

Din însăși declarările pretinse rezultă dar, că și articolul din „Bud. Tagbl." i l'au făcut alții și Burdia l'a semnat numai ca un mameluc supus. Și tot mai are acest om tupeul să vorbească de „politica sa!"

Dar n'avem de a face cu el, ci accentuăm repețit mirarea noastră asupra modului cum „Telegr. Rom." umblă a-l scoate din încurcătură, găsind că omul nu e așa cum se arată și cum sunt faptele lui, că el toate le gândește altfel și deci tot respectul înaintea „conzilierului de curte și deputatului dietal.".

Nu mai trebue să perdem cuvinte spre a arăta cât de mare este rătăcirea ziarului sibiian și cât de mult păcătuește față cu disciplina morală națională când se folosește de un astfel de procedeu, făcându-se apărătorul reputației lui Burdia Szilard, care, dacă a vrut să se rectifice, era dator s'o facă de mult și nu indirect printr'un amic al „Telegr. Rom." ci de-a dreptul cu semnătura sa în foaia în care s'au publicat inzultele față cu biserica și națiunea română.

Miniștrii ungari la Viena. Eri înainte de amiazi a conferit ministrul-președinte Wekerle două oare cu ministrul-președinte austriac Beck. Nu s'a publicat nici un comunicat despre această conferență. Se zice însă că Wekerle a precisat punctul de vedere al guvernului ungar și a făcut în numele acestuia propunerile cu privire la modalitatea continuărei și finalizărei negocierilor pentru pact. Aceste negocieri, se zice, nu vor dura mai lung ci cel mult până in luna lui Mai și că până atunci, probabil, se va ivi necesitatea să se țină de repețite-ori mare conziliu de coroană. Se pare deci că tot dela Monarchul așteaptă și o parte și alta sprijinirea postulatelor sale.

Proiectele lui Apponyi privitoare la salarisarea învățătorilor au fost primite în general de către comisiunea pentru învățământ a dietei în ședința din 28 Febr. n. Comisiunea a trecut apoi la desbaterea specială a proiectelor. Ministrul Apponyi a declarat, că scopul proiectelor este de a face, ca salariile învățătorilor de stat si dela școalele comunale și confesionale să fie cât mai egale. Invățătorii să fie liniștiți, că ceeace n'au putut dobândi acum, vor dobândi cu timpul. Ministrul încheià vorbirea sa declarând, că direcția politicei sale culturale este *ca toate institutele de învățământ din țară să devină școli naționale.*

Contele Andrassy și garanțiile constituționale. Se vorbește mult de hotărîrea ministrului de interne Andrassy de a merge în curând la Viena, ca să ceară dela Majestatea Sa prealabila aprobare a proiectelor sale de lege, relative la garanțiile constituționale, ce voește să le creeze în înțelesul învoirii din anul trecut a coaliției cu coroana. Se știe, că una din cele mai tari garanțe de felul acesta vede Andrassy în fortificarea autonomiei comitatelor. După ultima versiune Andrassy să fi declarat, că sau va putea dobândi dela coroană încuviințarea amintitelor garanții, sau dacă nu, se va retrage și va trece în opoziție. In cazul din urmă s'ar sparge coaliția și ar veni la cârmă un guvern, compus numai din independiști, în afară de ministru-președinte Wekerle. Și acest guvern va avea, firește, misiunea de a continua politica de azi pe baza dela 1867. Ce ar și putea face alta? Ei bine, tocmai aici ar avea de gând Viena să aducă lucrurile, ca astfel partidul independist, care și-a perdut mult din vaza sa, s'ajungă a fi cu desăvârșire compromis în fața masselor poporului maghiar.

Investigarea mandatului dela Zorlenț, întreruptă încă în luna Novembrie a. tr., s'a reînceput Luni la Gavoșdia și va ținea probabil întreaga săptămână. Comisar e d-l Dr. Nyáry Béla. Apărător e d-l Dr. Aurel Văleanu. Până acum — scrie »Drapelul« — nu s'a fasionat nimic de seamă în defavorul mandatului d-lui Dr. Stefan Petroviciu, care petrece de prezent la Seghedin.

Din camera română.

Fiind la ordinea zilei greva universitară, provocată de cunoscutul proiect de lege al ministrului de culte *Dissescu*, credem de interes a da în extras unele din vorbirile rostite asupra acestui proiect în ședința de Mercuri a camerei. Sunt vorbirile d-lor P. *Carp* și T. *Ionescu*, cari au fost mai mult remarcate.

D-l P. P. Carp: Chestiunea e dacă actualul proiect de lege e menit să aducă

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

(8)

Sânge pentru sânge.

Povestire dalmatină. — *De Ivan Novič.*

(Urmare.)

Soarele se ridicase binișor peste piscurile munților negri, când Ivan se deșteptă. Se simțea mai întărit, dar capul îl durea, ochii îi ardeau, fața-i era murdară și desfigurată de sângele ce se închegase pe ea. Uimit se examina uitându-se la hainele lui pline de sânge.

Cu încetul părea că-și recunoaște situația, se ridică și-și întinse membrele amorțite.

Din depărtare pătrundea până la el un cântec melancolic tremurător. Il cunoscu, era acel cântec, pe care adeseori îl cânta și el odinioară, de mult. Cât de plăcută și dureroasă în acelaș timp era melodia, îi părea că recunoaște chiar și vocea. Se apropia de coastă și privi în jos spre terasele înguste.

Pe jumătate acoperit de ramurile unui oliv noduros observa un bărbat tânăr înalt, care împletea cu sârguință un gard din nuele acoperit cu viță de vie. La câțiva pași o ființă sveltă femeiască aduna legume. Acum le așeză într'o legătură și-l chiemà pe bărbat să-i ajute. Ei vorbeau, râdeau și glumeau împreună.

Ivan îi privea mușcându-și buzele și cu ochi scânteitori.

Femea râdea cu hohot când bărbatul de jos voia să o prindă, dar ea-i scăpa sărindu-i din cale și el după ea. Acum o ajunse și cuprinzându-i talia o ridica în sus cu un strigăt triumfător.

Din fața lui Ivan dispăru tot sângele. Acum cei doi se despărțiseră, dar râsul lor tot mai răsuna prin prejur.

Femeia se întoarse spre legătura cu legume, o vorbă glumeață mai zise către bărbatul ei, apoi își întoarse spatele și cu pași ușori alergă spre sat. Bărbatul se uita o clipă după ea, apoi se întoarse iarăși la lucrul său.

Ivan a urmărit'o cu privirea până a dispărut după colibele ce se vedeau. Apoi își îndreptà iarăși atențiunea asupra bărbatului muncitor și cu o hotărâre sinistră porni spre el. Se apropiase de el câțiva pași cu fața desfigurată de sânge. Surpriză și groază se oglindeau pe fața muncitorului; el scăpa din mâni nuielile și involuntar puse mâna pe mânerul cuțitului său.

— »Milan Smolojene!«, răsună apăsat din gura lui Ivan.

Cel agrăit se cutremură, dar încă tot se mai uità mut și cu nesiguranță la străin.

— »Era un timp când tu mi-ai fi agrăit la revedere cu »bine ai venit«, tu mă numiai frate și pretin bun.«

— »Tu — tu să fii oare Ivan? Pe Dumnezeu, el este! Fi binevenit, amice«.

— »Nu vreau să-ți storc cuvinte de salutare. Ține, ce nu dai bucuros!«

»Vorbești în enigme, nu te înțeleg«. Un rîs sarcastic, amar, fu răspunsul.

Incurcat căuta Milan după cuvinte. — »Imi vine a crede, că tu-mi refuzi amiciția«.

Ivan nu răspunse nimic și-i respinse cu putere mâna oferită.

— »Tu ești bolnav, rănit — cum areți?«

— »Ca unul care a fost înșelat, despoiat«.

— »Despoiat?! De cine? De unde acest sânge pe tine?«

— »Sângele?... Dela tine — prin tine!« isbucni Ivan furios.

Cei doi bărbați se măsurară în tăcere. Unul cu furie suprimată, celălalt cu-o uimire crescândă și cu groază.

— »Cine a fost femeia, care mai 'nainte a plecat de aici?«, răcni Ivan.

— »A fost soția mea!«

— »Teuta, fata lui Zuppanowitsch?«

— »Ea a fost!«

— »Mizerabila!«

Atunci se înfurià și celălalt și strigă: »ține-ți gura, ori se cred că ești nebun?«

— »Nebun! Da — nebun am devenit prin tine — câne!«, șuerà Ivan și cu violența unui tigru se aruncà asupra celuilalt.

Acesta nu era tocmai nepregătit și-și respinse adversarul cu brațe puternice. Din nou însă Ivan îl înhăță și în momentul următor cei doi rivali se svârcoleau într'o luptă sălbatică. Ivan desfășura o putere de nebun și-l respinse, în atacul său, cu furie pas de pas; Milan încă tot mai ținea în mâna dreaptă cuțitul, iar cu stânga se apăra de strângerile turbate ale lui Ivan.

Lupta deveni tot mai furioasă, vestmintele se spintecau pe ei și amândoi gemeau și suspinau.

Acum Milan își desfășurà toată puterea. Simțea că e vorba de viață și de moarte. Toți mușchii și toate vinele le erau până la extrem încordate. Milan se împedeca de o rădăcină, căzu în genunchi și lovit de o împunsătură groaznică a potrivnicului său, căzu la pământ. In acelaș moment simți Milan trupul greu al lui Ivan de-asupra lui; își simți grumazul strîns de o mână de fier, respirația i-se opri, sângele i-se închega. Plin de desperare își ridică atunci brațul și cu o puternică lo-

vre-o îmbunătăţire învăţământului. Nu numai în învăţământ ci în toate ramurile administraţiilor generale ale statului se găsesc o mulţime de lipsuri. Cum se poate că într'o ţeară cu oameni inteligenţi, toate dar absolut toate să lase de dorit?

Prima cauză e că ne-am întins prea tare. Ne-am dat o organizaţie prea întinsă. De aceea magistraţii sunt luaţi de la un club, profesorii sunt luaţi de unde i-am găsit. De aceea ori unde ne-am arunca privirile, vedem că dacă este o ţară, care nu e administrată, aceasta e iubita noastră ţeară.

Aceasta e una din cauzele relelor. D-l ministru de instrucţie vrea să îndrepte răul cu creare de catedre, cu desfiinţarea docenţilor şi cu alipirea pe lângă universitate a şcoalei de ştiinţe de stat etc. Cu forţele actuale de-abia putem avea licenţiaţi. Aceşti licenţiaţi sunt de o slăbiciune desesperantă. Aşa dar, fiind că universităţile noastre nu pot produce licenţiaţi serioşi noi cerem doctoratul!

Nouă ne lipsesc oamenii. De unde în streinătate, când se iveşte un loc liber, se face numirea după adânci chibzuiri, dv. dintr'o dată vreţi să creaţi 34 de catedre. Nu admir curajul, care l'aţi arătat pe banca ministerială, căci e uşor să ai curaj cu o majoritate gata ori când să te aprobe cu entuziasm; admir însă curajul cu care veniţi să înfiinţaţi 34 de catedre într'un timp, când toţi recunoaştem că n'avem oameni. Eu cred că prin aceasta se angajază viitorul şi aveţi o grea răspundere.

Sunt contra numirilor profesorilor de către guvern. N'aţi renunţat cu desăvârşire la aceste numiri. Aţi păstrat acest drept într'un chip deghizat. Voiţi numai concurs, — spuneţi-o! Voiţi numai numiri — spuneţi-o! Dar să păstraţi toate formele, pentru a numi profesor pe cine vreţi, — aceasta nu se poate.

Aţi desfiinţat docenţa pe motiv că oameni incapabili se strecoară la profesorat. Spuneţi-mi unul din asemenea docenţi care s'a strecurat în profesorat? Nici unul. Prin urmare nici prin această măsură n'aţi asigurat bunul mers al universităţii. Dar cu şcoala de ştiinţe de stat? O şcoală unde sunt primiţi tot felul de elevi şi unde se admit profesori fără nici un titlu. A trebuit să vie d-l Disescu ca să facă această şcoală deopotrivă cu universitatea.

Care a fost atunci interesul acestei legi? Eu îl găsesc numai în cifra de 34 de profesori, pe cari aveţi să-i numiţi.

Dacă vrem să nu surpăm încet-încet întreaga bază a statului acestuia, să luăm seama la puţina forţă pe care o au partidele politice în ţara aceasta. Constituţia actuală e o haină prea largă pentru noi. Eu nu a-şi primi însă ca ea să se schimbe. Nu constituţiile fac fericirea unei ţări, ci modul cum ele se aplică. Ne-am dat o constituţie prea liberală. Partidele sunt toate slabe la noi, pentru că au partizani numai prin guvern. Şi astăzi am ajuns la sfârşitul carierei mele să lupt împotriva unei părţi a propriului meu partid, care vrea să facă conservatism budgetar. Cu asemenea politică bugetară numai la rezultate bune nu putem ajunge.

Ei bine, prin actualul proiect de lege se tinde să se dea desvoltare tot mai mare politicei budgetare, se ţinde să se introducă şi la universitate această politică. Prin această lege nu compromiteţi numai reputaţia momentului, ci şi a viitorului. De aceea voiu lupta din toate puterile mele contra ei şi pe cât îmi va sta în putinţă, voi căuta să o zădărnicesc.

D-l Take Ionescu ministrul finanţelor spune că d-l Carp a mers cam departe cu procesul de intenţiuni pe care l'a făcut d-lui Dissescu, dar va dovedi, că acum 16 ani d-l Carp a subscris principiile de cari se călăuzeşte proiectul de lege al d-lui Dissescu. Face un scurt istoric al încercărilor făcute în 1887 de d-l Dim. Sturdza şi ale d-lui Maiorescu pentru reformarea învăţământului superior, încercări nereuşite şi citeste programul partidului conservator, din Ianuarie 1892, pentru reformarea învăţământului de toate gradele, program semnat de miniştrii de atunci între cari era şi d-l P. Carp. Acest program prevedea între altele în ce priveşte facultatea de drept, înfiinţarea agregaţilor şi crearea catedrelor cari lipseau.

Prin urmare reforma învăţământului superior e o năzuinţă bine stabilită pe care de 16 ani partidul conservator o nutreşte. Ministrul Dissescu n'a făcut decât să înfăptuiască această nizuinţă. Bine înţeles însă că nici acest proiect nu e perfect şi că multe lucruri din el se pot schimba, nu avem pretenziunea să fie *nolli me tangere.*

Combate apoi argumentul d-lui Carp că proiectul e o încercare de a pătrunde politiceşte în universităţi şi spune că opoziţia nu se supără de faptul că partidul conservator stă la putere, ci de acela că nu stă degeaba, că produce. Desaprobă agitaţiunea anarchică, care s'a pornit contra legei d-lui Dissescu.

Egalizarea universităţilor e bine să se facă. Să fie egale universităţile de la Iaşi şi Bucureşti din punct de vedere al calităţii. Nu e nevoe însă ca ambele universităţi să aibă acelaşi număr de profesori.

D-l Carp îşi face o foarte greşită ideie când îşi închipuie că n'avem în ţeara aceasta 18 oameni pentru drept şi 9 pentru medicină.

Sunt azi doctori tineri în ţara noastră, pe cari dacă nu i-am prinde acum îi pierdem pentru totdeauna. Oameni de valoare cum au fost Al. Lahovary, Eugen Stăteşcu, Peucescu, cum sunt Ion Lahovary G. C. Arion şi alţi mulţi n'au putut intra în universitate, căci au căzut la recomandare. Se pare că o selecţiune pe dos s'a făcut acolo.

D-l Carp face rău că-şi afişază pesimismu. Acuzaţiunea d-sale, că partidul conservator devine un partid conservator budgetar, nu e întemeiată.

Partidul conservator pentru a putea trăi, a simţit nevoia de a fi expresiunea reală a ţărei de a-şi asimila ceva din firea ei. Viaţa modernă e aşa: ori i-te adaptezi ori pieri! Noi nu voim să perim, ci să trăim.

Din parlamentul german.

In »Reichstag«-ul german' se continuă discuţiunea proiectului de adresă. Şeful socialiştilor dep. *Bebel* a rostit Marţi un discurs contra cuvintelor zise de prinţul Bülow şi de dep. Bassermann contra social-democraţiei şi a centrului şi a zis că susţinerea reciprocă a partidelor contra cărora era îndreptată scrisoarea prinţului de Bülow, nu poate fi decât firească. In viitoarele alegeri acest acord nu va mai fi nevoie. Social-democraţia va câştiga perderile avute. Ministerul prusian cu prinţul Bülow ca şef, a zis oratorul, este incarnaţiunea ori cărei stagnări culturale.

Prinţul de *Bülow* a răspuns îndată, zicând că nu s'a cheltuit nici un ban din fondurile oficiale pentru scopuri electorale şi că înfrângerea social-democraţiei este binemeritată şi o pedeapsă pentru atitudinea pressei socialiste, ca şi pentru terorismul despotic al partidului, pentru escesele contra lucrătorilor cari au vrut să lucreze. A fost o pedeapsă pentru politica negativă şi sgomotoasă a social-democraţiei, care a vrut să mâne masele la răsvrătire, o pedeapsă pentru lipsa de sinceritate în agitaţiunea socialistă şi pentru atitudinea nepatriotică a socialiştilor. Socialiştii germani au pus ideile internaţionale pe deasupra intereselor naţionale. Aserţiunea ziarului »Vorwärts«, că noi vrem prin Africa de sud să cucerim posesiunile engleze este o calomnie infamă (Aplauze). Un mare zgomot se produce printre socialişti cari protestează contra cuvintelor prinţului de Bülow. Bülow continuând zice că intenţiunile atribuite guvernului nu au existat nici-odată. Aceste minciuni au avut de resultat, că în străinătate s'a socotit rezultatul alegerilor ca ameninţător pentru pace, pe când în realitate Germania întreţine cele mai bune relaţiuni cu toate puterile şi că aceste relaţiuni au fost consolidate. Victoria burghezimei a fost dobândită cu propriile forţe ale ei, cu ajutorul libertăţei celei mai depline şi ea trebue să rămână ca o redeşteptare politică şi socială. Prinţul Bülow termină zicând, că crede că va veni o zi când vom privi mişcarea social-democraţiei ca vindecată ca o boală trecută, ca un vis confuz. (Vii aprobări).

In *şedinţa de Mercuri* a vorbit între alţii deputatul polon prinţul *Radzivill*, zicând că numai de liberalism nu se poate vorbi în faţa unei politice, care tractează pe cetăţenii din ţinuturile polone, cum tractează proprietarii de vânat revirurile lor de vânătoare. Mai bine s'ar potrivi a se zice că politica aceasta este o politică a desmoştenirei.

Secretarul de stat *Posadowsky* zice, că de repeţite-ori a atras atenţiunea, că cestiunea polonă este o *cestiune specială prusiană*, care nu-şi are locul în parlamentul central german. Măsurile guvernului prusian faţă cu Polonii nu se basează pe volnicie, cum a zis prinţul Radziwill, ci pe legi aduse pe cale legitimă. Prinţul nu are dreptul de a se gira ca deputat special polon. Fiecare deputat representează întregul popor.

Limbagiul acesta seamănă ca ou cu ou cu limbagiul fericitorilor de popoare din dieta ungară. Par' că auzim pe Andrassy zicând, că deputaţii naţionalişti n'au drept a se gera ca Români sau Slovaci în dietă şi că pot să treacă numai ca representanţi ai naţiunei unitare maghiare.

*

Ziarele germane comentează discursul cancelarului Bülow şi constată că a avut un deplin succes atât din punctul de vedere al faptelor expuse, cât şi din punct de vedere oratoric.

Ziarul francez »*Le Temps*« comentează deasemenea desbaterile de Marţi ale parlamentului german. Din punctul de vedere internaţional prezintă o mare importanţă discursul cancelarului Bülow şi trebue relevat mai ales faptul, că poporul german e pregătit să se sacrifice când interesele patriei o vor cere.

»Intr'adevăr — urmează ziarul francez — am constatat îndată după balotagii, că caracterul noului parlament e naţional. Ne bucură că părerea noastră a fost confirmată de însuşi cancelarul şi nu ne asociem la părerea generală că e un pericol pentru celelalte state caracterul naţional al parlamentului german.

»In ori ce caz trebue să constatăm *că Germania este singurul stat în care parlamentul a fost ales de vre-o 30 de ani încoace nu din consideraţii politice ci din cele naţionale.*

»Şi în actuala stare socială şi politică, în care se află Europa — Germania e singurul stat în care un apel făcut la patriotismul poporului e încoronat de succes. Aceasta e o mare superioritate a Germanilor faţă de celelalte popoare.«

Cronica din afară.

Guvernul rus şi noua Dumă. Ministrul de finanţe al Rusiei Kokovzew a telegrafat agenţiei departamentului său din Berlin, că svonurile cu privire la o eventuală disolvare a Dumei şi instituirea unei dictaturi militare sunt neadevărate. Ministrul de finanţe declară, că guvernul va face tot posibilul pentru a putea lucra în comun cu noua Dumă.

Anglia şi relaţiile dintre Italia şi Austro-Ungaria. Ziarul italian »Stampa«, publică din sursă diplomatică un articol, în care arată că regele Eduard al Angliei se străduieşte să stabilească bune relaţii între Italia şi Austro-Ungaria. Aceste storţări sunt de sigur primite cu neplăcere în Berlin, dar ele sunt cu atât mai plăcute Angliei şi Franţei. Articolul se ocupă apoi de de conferinţa dela Haga şi arată că această conferinţă pregăteşte Germaniei surprize neplăcute.

Obstrucţiune în Serbia. Din Belgrad se anunţă: Partidul tinerilor radicali a decis să înceapă obstrucţiunea în Skupcină cu ocazia desbaterilor budgetelor. Ei motivează această hotărîre prin purtarea samavolnică a administraţiei şi a poliţiei contra radicalilor. Tratatele de comerciu vor fi totuşi votate, deoarece radicalii nu vor să facă greutăţi guvernului pe această chestie.

Războiul ruso-finlandez. In cercurile politice din Petersburg, produce mare senzaţie ştirea, că un războiu e inevitabil între Rusia şi Finlanda. Finlanda e gata de războiu şi aşteaptă numai momentul ca în Dumă să se înceapă discuţiunea asupra diferitelor uniuni finlandeze. Semnalul va fi dat de către corpurile de grăniceri şi se vor lua măsuri ca în Petersburg nici să nu să ştie de inceputul atacurilor, întru cât comunicaţia va fi întreruptă. Se crede că finlandezii vor fi sprijiniţi şi de 2 puteri mari, fără a se şti de cari anume.

Chestiunea gimnaziului din Caransebeş în congregaţia comit. Caraş-Severin.

In raportul publicat în nrul nostru de alaltăeri despre congregaţia comitatului Caraş-Severin, am făcut amintire şi de discursul d-lui dep. Coriolan *Brediceanu*, care a luat cuvântul la pct. 34 al ordinei de zi privitor la aprobarea decisiunilor mai multor comune din fostul confiniu militar, cari se referă la sumele votate fondului pentru *înfiinţarea unui gimnaziu maghiar* în Caransebeş. Iată după „Drapelul“ discursul d-lui Brediceanu:

»Mai înainte de toate întreb pe d-l vice-comite, că comunicatu-s'a comunelor respective că gimnaziul proiectat în Caransebeş va fi cu limba de propunere *ungurească*, fiindcă e imposibil ca comunele curat româneşti, cari nici spesele şcoalelor locale nu le pot suporta, să voteze pentru un gimnaziu cu limbă de propunere *ungurească* aşa sume considerabile? Şi de bună seamă au fost în credinţa că gimnaziul din Caransebeş va fi natural cu limba de propunere a populaţiunii grănitereşti, cu limba de propunere română. Corectă şi justă poate fi o votare de ajutor numai, dacă se spune lămurit că pentru gimnaziul cu limba de propunere *ungurească* se cere acel ajutor, altcum comunele au fost *în eroare şi în neştiinţă* când l'au votat.

»Just, echitabil şi corect ar fi ca gimnaziul din Caransebeş să fie cu limbă de propupere română, căci aproape totalitatea locuitorilor fostului confiniu militar e curat românească şi chiar după dispoziţiunea legii de naţionalităţi, statul ar trebui să înfiinţeze în ţinuturi locuite de Români gimnazii cu limba de propunere românească. Insuşi înţeleptul patriei, Fr. Deák, a sus-

---

vitură împlântă adânc cuţitul în spatele adversarului....

3.

Inaintea colibelor din sat stăteau oameni în nelucrare, slobozind nori groşi de fum din ciubucele lor. Femeile cu furcile în brâu vorbiau cu mare interes despre întâmplările însemnate, ale căror martore au fost. Abia cu două ciasuri mai 'nainte alergase Milan Smolojew cu capul gol, desperat, cu îmbrăcămintea în disordine pe stradă în jos, rugând pe cei care-i stau în cale să-i vină în ajutor ca s'ascundă cadavrul lui Ivan. Urmat de o ceată de femei curioase şi de copii a plecat cu o parte din ei şi peste puţin se mişca cu paşi înceţi un conduct spre sat în jos. Patru dintre bărbaţi purtau o targă provisorie, pe care era aşezat trupul lui Ivan. La intrarea în sat le eşi spre întâmpinare un tînăr voinic. Fără de a da vr'un semn, conductul se opri.

Tînărul se apropiă de targă, aruncă o privire înspăimântată asupra feţei diforme care se afla înaintea lui cu ochii închişi, luă apoi mâna care atârna pe marginea targei în mâna sa, îngenunchiă şi depuse o sărutare pe buzele îngălbenite. Se sculă apoi şi cu ochii înflăcăraţi de mânie îşi aruncă privirea spre ceata de oameni şi se opri drept în faţa lui Milan.

— »Milan Smolojew«, strigă el, »eu Dimitri Ovrenowitsch întreb, dacă este adevărat ceea-ce ştie deja tot Ubalacul, că acesta de aici, fratele meu, a căzut sub mâna ta?«

Milan Smolojew sta câţiva paşi la spatele targei, ca un tip al nehotărîrei, şi răspunse cu voce apăsată: »Ce-mi foloseşte orice cuvânt.... singur el, Ivan Ovrenowitsch, ar putea dovedi, că eu n'am făcut altceva, decât mi-am apărat propria viaţă.«

Dimitri făcu bărbaţilor semn să plece şi aceştia ridicară din nou povara.

In momentul următor o tânără femeie se apropiă grăbită, şi plecându-se adânc peste corpul fără viaţă, baretul îi căzu de pe cap şi părul ei desvălindu-se, acoperi ca un văl de jale faţa mortului. Deodată însă tresări strigând.

»Dimitri Ovrenowitsch, tu te înşeli — eu aud cum îi bate inima, fratele tău trăeşte încă. Grăbiţi, voi oameni, duceţi-l în casa lui Milan.«

Un semn din partea lui Dimitri reţinu pe oameni a-i asculta rugarea. Tânăra femeie păşi însă hotărîtă spre el şi zise: »Tu nu poţi refusa Dimitri, tot minutul este scump pentru viaţa lui.«

— »E fratele meu, nu-l sufăr la vatra voastră!«

Tânăra femeie prinse într'aceea marginea targei şi împinse pe bărbaţi la o parte; aceştia împotrivindu-se strigară: »Iată-l pe Juro Milogei, bătrânul, el are să decidă.«

Acesta se apropiă de rănit cu o privire scrutătoare zicând: »In lături cu cearta în faţa acestui sânge. De ce să-l mai duceţi până 'n capul satului? Nu vedeţi că viaţa lui atârnă de un fir de păr? Grăbiţi femei şi aduceţi apă, rachiu şi cârpe.«

Dimitri asculta în tăcere, se mai uită odată cum bărbaţii puseră targa jos, apoi se îndepărtă cu paşi mari.

Rănitul fù ridicat apoi de câteva braţe puternice şi dus în casa lui Milan.

Femeile din vecinătate îşi oferiau ajutorul, dar bătrânul Juro ii îndepărtă până la ultimul om, de pe prag.

Rănitul fù desbrăcat cu precauţiune, apoi îi spălară rana. Aceasta se afla cu o palmă mai jos de spete. Clătinând din cap Milogei, o esamină şi se convinse că cuţitul a pătruns adânc până 'n prăsele.

Intr'aceea se improvisă un pat din foi de cucuruz şi din piei de capră, pus în fundul unicei încăperi, pe care fù aşezat rănitul.

(Va urma.)

inut aceasta cu ocaziunea desbaterii legii le naționalități într'o vorbire clasică, fă-ându-i atenți pe Unguri la faptul, câtă piedecă a fost pentru elementul maghiar impul când ei trebuiau să învețe în gim-nazii cu limbă de propunere nemaghiară.

»Eu mă mir că voi, cari cu mare pompă ați pus în această sală portretul ui Fr. Deák, nu vă sfiiți a-l desavua prin faptele voastre după moartea lui si nu vă temeți, că din ochii lui din portretul, care vă stă în față, vor picura lacrimi de des-amăgire, cari sunt condamnarea procedurei nedrepte față de populațiunea românească oială și credincioasă a acestui comitat. Nu, nu vă sfiiți și nu vă temeți, căci ascul-tați de cei ce s'au lăpădat de principiile sănătoase pedagogice și de dorința adevă-rată a poporului, cărora li s'a gârbovit spi-narea de închinarea înaintea omnipotenței și cărora li-s'a tocit limba de lingerea mâ-nilor, cari isbesc în drepturile noastre firești.

»E timpul — continuă d-l Brediceanu — să vă întoarceți și să ascultați glasul ne-falsificat al poporului și al celor ce apără drepturile lui. Acum ar fi prilejul să vă întoarceți la respectarea legii și la împli-nirea dorinței generale a poporului român, înființând gimnaziul din Caransebeș cu limba de propunere română. Prin această proce-dură ați câștiga simpatiile populațiunii și s'ar dovedi, că începeți a vă îngriji și de binele poporului românesc. Altcum și acest gimnaziu va fi pus în serviciul maghiarizării. In contra înființării gimnaziului nu ne opu-nem, dar ca să poată fi adevărat focular de cultură, trebue să fie cu limba de pro-punere românească, limba poporului din ținutul Caransebeșului.

»De aceea propun, ca ajutoarele vo-tate din partea comunelor respective numai cu acea condiție să se aprobe, ca gimna-ziul proiectat din Caransebeș să fie cu limba de propunere românească. Vă rog a primi acest amendament.«

Se știe că majoritatea n'a primit amendamentul și a aprobat deciziunile co-munelor în toată întregitatea lor.

Suspendarea cursurilor la universitatea din București.

— 28 Febr. n. 1907.

Eri seară la oarele 7 a fost afișată pe zidurile universității din București ur-mătoarea înștiințare, investită cu sigilul rectoratului:

Înștiințare. Se aduce la cunoștința d-lor profesori ai Universității, întregului personal din institutele și laboratoarele Universității, precum și studenților tuturor Facultăților, hotărîrea Senatului universitar luată în ședința din 13 Februarie 1907, în cuprinderea următoare:

Senatul universitar. Asupra hotărîrei consiliului universitar din 11 Februarie curent, comunicată prin d. prezident delegat d. I. Bogdan, de a se închide cursurile Uni-versității până ce proiectul de lege asupra învățământului superior va fi adus înaintea consiliilor școlare legale; Considerând că prerogativele legale și autonomia Univer-sităților au fost lovite prin proiectul de lege propus Parlamentului, asupra învăță-mântului superior; Considerând ofensele grave ce se aduc tuturor profesorilor uni-versitari prin raportul d-lui Bădărău asu-pra acelui proiect; Considerând starea de turburare gravă, în care se găsește întreg învățământul nostru superior din aceste împrejurări; Considerând hotărîrea catego-rică a Consiliului universitar din 11 Fe-bruarie a. c.

Pe temeiul art. 58, aliniatul 4 din legea asupra învățământului superior; Senatul universitar decide: *Inchiderea tuturor cursu-rilor Universității din București până când se va suprima cauza care a produs grava tulburare a Universității.*

Această hotărîre este luată cu șease voturi pentru, două voturi contra (Dr. Toma Ionescu, C. Chiricescu) și o abținere (Dr. I. Cornoiu).

Rector C. *Dimitrescu-Iași.* Membrii Senatului: V. *Urseanu*, I. *Bogdan*, E. A. *Pangrati*, D. *Voinov*, dr. M. *Petrini-Galatz*, dr. Toma *Ionescu*, C. *Chiricescu*, I. *Cornoiu*.

Pe temeiul acestei hotărîri, Noi recto-rul Universității din București, *declarăm închise toate cursurile Universității și lu-crările în seminarii, institute și laboratorii, până la noui dispozițiuni. Invităm pe toți d-nii profesori și personalul universitar să se conforme acestei deciziuni.* Invităm pe studenții tuturor facultăților să respecte în ordine această hotărîre a Senatului universitar. — 14 Februarie 1907.

Rector: C. *Dimitrescu-Iași*; secretar: Gr. *Cernescu*.

*

O mare parte dintre studenți sunt de partea profesorilor greviști, pe când ceilalți sunt contra. Aceștia din urmă sunt în cea mai mare parte funcționari și bur-sieri ai statului. *Unii dintre profesorii con-trari grevei au hotărât să țină cursuri. Astfel d-l Ianoviceanu*, profesor la facul-tatea de drept, s'a dus azi dimineața la universitate, ca să-și țină cursul, ceea-ce abia a putut face, din causa, *că a fost în-trerupt și huiduit de studenții greviști. Agi-tația printre studenți e mare.* Studenții vor ține deseară împreună cu profesorii greviști o mare întrunire în sala Eforiei.

In cercurile politice guvernamentale *se desminte categoric svonul, că ministrul Disescu și-a dat dimisia.* Toți membrii gu-vernului s'au declarat solidari cu proiectul ministrului Disescu.

Guvernul a luat cele mai serioase măsuri pentru a împedeca eventualele tur-burări. Astfel atât ieri, cât și astăzi garda de la camera deputaților și de la Senat a fost întărită, iar câteva regimente consem-nate în cazarme.

Programa „Șezătoarei".

Budapesta, 25 Februarie 1907.

Vă rog să mai publicați următoarele pentru partea reprezentativă a Șezătoarei.

Concertul va începe cu monumentala operă a d-lui Iacob *Mureșianu*: „**Balada lui Brancoveanu**". Solii vor fi ținuți de d-nii Nicolae Brătean și Ștefan Mărcuș, elevi ai conservatorului de muzică și Au-gustin Monția, cand. prof. Acompaniament la corul bărbătesc va da orchestra militară a reg. nr. 44 din loc. Dirigent Dr. Leonida Domide.

Ne credem dispenzați a mai face re-clamă operelor d-lui Mureșianu, ori-cât este de altmintrea publicul nostru e slab infor-mat asupra estraordinarei valori ce o au compozițiile d-sale. Succesele de astă-vară la București și popularitatea mereu cres-cândă a bucăților scrise de d-sa, au spart în sfârșit ghiața nerecunoașterei, adecă mai mult numai a recunoașterei de care avu-sese, până acum, parte cel mai original măestru — până la un loc meritată, ca pedeapsă pentru nepăsarea sa. Piesa asta încă numai în Blaj s'a cântat complect, acuma-s patru ani, pe urmă a fost dată uitării, și stă la aceiași înălțime cu »Er-culeanul«. Alegerea ei pare a fi un omagiu al elevilor d-lui Mureșianu, — o mândră și mare ceată — adus cu dragoste și pie-tate învățătorului și măestrului lor. Sun-tem siguri, toți prietenii și înțelegătorii artei așa de românești și așa de superi-oare a d-lui Mureșianu vor veni să demon-streze cu închinarea lor pentru artistul, care în sfârșit trebue să ocupe locul de cinste și de frunte ce i-se cuvine. D-l Mu-reșianu va veni zilele acestea în capitală. Probele se vor face sub îngrijirea d-sale și la reprezentația festivă va fi asemenea de față.

Tot așa de interesantă și de preți-oasă va fi partea a doua: cântări de d-șoa-rele *Valeria Pop* și *Virginia Gal*, »artis-tele noastre« cunoscute tuturor, apoi ceva nou, punctele de vioară, esecutate de d-l Vasile Drumar, primul violinist în orches-tra națională din Budapesta, unul dintre aceste talente mari, cari de sigur nu în mediu românesc, în țeara românească, își vor găsi acuși adăpostul și gloria. Comi-tetul aranjator zice că această parte e re-zervată muzicei clasice. Asta nu-i lege marțială. S'ar putea ca lumea — nici nu zic publicul, asta e prea puțin — romă-nească să nu ceară o doină și s'ar putea ca să nu se supună toți și toate bucuros la această dorință?

Partea a treia, încheierea, va fi cul-mea, va fi minunea admirată de cei câțiva streini buni și cuviincioși, ce vor veni cu drag în sânul nostru: serata etnografică. Cine n'a alergat s'o vadă la Sibiiu, are acum prilej de a-și repara greșala. Serata se va da complect. D-nele Lucia Cosma și Veturia Triteanu vor pune coroana.

Dorim să știe înainte despre toate astea, să știe la ce vine, lumea care se pregătește a nu ne uita. O, dacă ar putea afla toată lumea cu ce zor, cu câtă însu-flețire se fac toate pregătirile, pentru a procura tuturora cele mai fericite clipe de amintire — suntem siguri că nimeni nu s'ar îndura să rămână acasă.

I. P.

ȘTIRILE ZILEI.

— 16 Februarie v.

Moartea unui binefăcător. Ni-se scrie: Luni în 12 Februarie a. c. v. a încetat din viață fruntașul din comuna noastră Satu-lung biserica Sf. archangheli *Ioan Păltănia* membru al comitetului parochial și mem-bru ordinar al agenturei asociațiunei Tran-silvaniei. Reposatul a fost unul dintre cei mai mari filantropi ai parochiei noastre. A fost membru fundator a fondului bise-ricei, din care se susține școala contribuind cu suma de 200 cor. A făcut pentru școală o fântână care l'a costat 400 cor. A dăruit bisericei 2 sfeșnice mari aurite în valoare de 220 cor. A făcut la curtea bisericei o poartă de fier care l'a costat 156 cor. A contribuit la turnarea clopotului celui mare din turnul bisericei cu suma cea mai mare, adecă cu 200 cor. La diferite reparaturi cu 60 cor. La catedrala din Sibiiu cu 60 cor. A înzestrat strana sa cu 160 cor. Iar în ziua primă a anului acesta, când pentru ultima oră a mai venit la biserică, bolnav fiind, a chemat pe epitropii și preoții, pen-tru ca încă fiind în viață să îndeplinească o disposiție testamentară, ce era să ur-meze după moarte, numărând la mâna epitropiei 400 cor. în favorul fondului pa-rochial. Comitetul parochial pentru mul-tele și nenumăratele fapte frumoase a distins pe acest venerabil bătrân oferin-du-i cel mai de frunte loc de ședere în biserică și eternisând faptele sale în pie-sania (analele) bisericei. A fost un om cinstit și venerat de toți câți l'au cunos-cut. A avut o înmormântare frumoasă cu 7 preoți. Comitetul parochial a asistat în corpore. Onoruri i-au făcut elevi de școală cari l'au condus până la biserică în cântece de jale. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. — *R.*

Aniversarea prof. T. Maiorescu. Din București ni-se scrie cu data de 15 Febr. v.: Astăzi ilustrul profesor Titu Maiorescu și-a serbat a 66 aniversare a nașterei sale. Cu aceasta ocazie d-sa a primit nume-roase felicitări atât dela profesori cât și dela studenți și dela alte persoane din toate clasele societății.

O nouă bancă românească. Ni-se a-duce la cunoștință, că sub numele »Vul-turul institut de credit și economii societate pe acții« cu sediul în Diciosânmărtin s'a înființat un institut de bani, care-și începe activitatea cu 1 Martie 1907. Localul in-stitutului se află în fața judecătoriei cer-cuale și a caselor comitatului Târnavei mici, în casele d-lui advocat Caluțiu.

Pentru masa studenților români din Brașov au întrat *pe lista de colectă nr. 5* (colectant Ioan *Țeicu* st. cl. VIII gimn.) Iosif Ania preot 4 cor., Ioan Țeicu negu-țător 4 cor., Adam Țeicu econom 2 cor., Floarea Țeicu 2 cor. toți din Iladia, suma 12 cor. *Pe lista de colectă nr. 9* elevul Romul *Onofreiu* a colectat în Câmpulung suma de *Lei 16 50.* »*Corvineana*« institut de credit și economii *50 cor.*

Primească marinimoșii donatori cele mai călduroase mulțumiri. *Direcțiunea gimn. gr. or. român.*

In chestia studenților ruteni. Consi-liul comunal din Lemberg a luat urmă-toarea hotărâre: »Consiliul orașului Lem-berg protestează cu energie în contra ne mai auzitelor presiuni exercitate de mi-nistrul justiției asupra funcționarilor jus-tiției cu prilegiul anchetei făcute asupra demonstrației studenților la universitate. Consiliul comunal își exprimă indignarea ca acei cari au insultat poporul polonez în orașul Lemberg să rămâe nepedepsiți, precum și în contra nerușinatelor ovații ce s'au făcut criminalilor. Consiliul comu-nal își exprimă convingerea că poporul polonez nu va suferi astfel de insulte și dezaprobă știrile dușmănoase răspândite de presa vienesă, a cărei atitudine e ostilă polonilor, — știri cari sunt menite să producă o idee falsă asupra dreptății și umanității cauzei polonilor.«

Din această hotărâre se vede cât de mare e antagonismul și ura între Polonii și Rutenii din Galiția.

Convocare. Prin aceasta se convoacă adunarea generală a »Reuniunei femeilor »Sf. Maria« pentru înfrumsețarea bisericei din Cluj, care se va ținea în 10 Martie n. 1907 la orele 4 d. a. în localul cancelariei parochiale a bisericei române gr. cat. cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării. 2. Raportul general al comitetului. 3. Raport despre starea cassei. 4. Alegerea unei comisiuni pentru esaminarea rapoartelor. 5. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de mem-brii noi (în decursul adun. gen.) 6. Ale-gerea prezidentei. 7. Alegerea unui comitet pe 3 ani și a lor 6 bărbați de încredere tot pe 3 ani. 8. Eventuale propuneri cu privire la schimbarea statutelor. 9. Alte propuneri. Cluj, la 23 Februarie 1907. Pentru comitetul reuniunii: Ana A. *Pop* n. Lemeny presidentă, Dr. Iuliu *Florian* se-cretar.

Demonstrație pentru dezarmarea uni-versală. Comisiunea internațională din Berna pentru pace a convocat pe ziua de 12 Maiu pe toți amicii păcei la o mare demonstrație pentru dezarmarea universala

Catastrofa de pe vaporul »Berlin«. Din Roterdam se anunță: în timpul scă-derei apei s'a putut merge foarte ușor până la distrusul vapor »Berlin.« S'a con-statat că o cabină a rămas cu totul us-cată. Pe o masă s'a găsit o cutie cu man-șete. La această cabină n'au putut însă pătrunde cele 14 persoane rămase în viață așa că ele au trebuit să îndure zi și noapte îngrozitorul frig. Se crede că ră-mășițele vaporului vor fi scoase pentru a se căuta pachete în valoare de 1,200,000 florini, pentru cari s'a oferit ca recom-pensă 100,000 florini. Pentru găsirea dia-mantelor în valoare de opt sute mii lire s'a fixat de asemenea un premiu de un milion de coroane.

Banca comercială ungară din Peșta ne aduce la cunoștința că a înființat în Brașov (Târgul Grâului Nr. 9) și în Sibiiu (Nagykörut Nr. 2) câte o filială. Aceste filiale sunt puse sub conducerea cunoscutei firme Jakob L. Adler & frate, societate de bancă în comandită.

Curățirea zăpezii din Berlin. Consiliul comunal a stabilit că curățirea zăpezei în cursul acestei erni a costat orașul Berlin un milion de mărci.

Duel între Rakovszki și Meray-Hor-vath. In urma conflictului cunoscut s'a duelat eri dep. Rakovszky cu sociologul cunoscut Meray-Horvath. Duelul s'a făcut cu sabia. Meray-Horvath a fost ușor rănit.

Interzicerea rochiilor cu trenă. Con-siliul sanitar al orașului Praga a hotărât în ședința de Mercuri în urma propunerei unui membru al consiliului, să interzică purtarea trenei. Această dispoziție, care până acum privea numei parcurile, se va estinde asupra întregului oraș. Pe viitor deci femeile nu vor mai putea purta rochii cu trenă.

ULTIME STIRI.

Viena. 1 Martie. In convorbirea miniștrilor Beck și Wekerle s'a expri-mat dorința reciprocă de a reliza un compromis. Guvernul ungar ar fi aple-cat să accepte un pact de o durată mai lungă, dacă în schimb s'ar da Ungariei garanții noue.

București. 1 Martie. Azi după amiazi au sosit aici rămășițele pămân-tești ale generalului Lahovary. Inmor-mântarea se va face mâne, Sâmbătă.

București. 1 Martie. O știre dela pa-lat anunță, că Maj. Sa Regele va pleca în primăvara aceasta, îndată după închiderea parlamentului, la Mentone, în urma sfatu-lui profesorului Dr. Noorden.

București. 1 Martie. Eri s'a cetit atât la Cameră, cât și la Senat decretul regal, prin cari se anunță prelungirea sesiunei extraordinare a Corpurilor legiuitoare, până la 15 Martie.

Câmpina. 1 Martie. Aseară pe la orele 10 s'a întâmplat o explozie la marea uzină electrică, fost Lahmeyer. Explozia s'a produs la un cazan și a fost atât de pu-ternică încât o parte din clădire s'a dărâ-mat. Sunt 2 morți și numeroși răniți.

Berlin. 1 Martie. Șcafandrierii au scos eri la suprafață mai multe cadavre și obi-ecte prețioase de pe vaporul »Berlin«. Ei s'au scoborît apoi din nou pentru a conti-nua cercetările. Inginerii vor încerca azi dacă e cu putință să se scoată la supra-față ruinele vaporului. Dacă aceasta nu va fi posibil, vaporul va fi distrus prin explozie.

Riga. 1 Martie. Eri dimineața au fost împușcați în baza sentinței tribunalului mi-litar, 17 revoluționari cari au luat parte în Noemvrie 1905 la revolta din Tukum. Re-voluționarii, în mare parte tineri, au pă-strat perfectă liniște și seninătate până în ultima clipă. Unul singur a refuzat mângă-ierea preotului. Sentința a fost executată de 187 soldați. Cadavrele au fost depuse într'un mormânt comun.

Cazan, 1 Martie. Foarte mulți părinți continuă să-și vândă copiii din cauza foa-metei. Astfel în ținutul Tințiușca, fata Ha-litana a fost vândută cu 100 ruble; în sta-țiunea Barnașovo, a fost vândută pentru 60 de ruble, fata Bibi Sagran de 18 ani; Bibi Domat, de 20 ani cu 60 ruble; Șan-hai 17 ani, cu 70 ruble; în ținutul Sredni Baltai, fata Bibi-Asma, de 17 ani, a fost vândută cu 160 ruble; Hamdu Iza, cu 120 ruble. După spusele părinților toate aceste fecioare vor fi expediate în Caucaz.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

„RÊŞNOVEANA“,

institut de credit şi economii, societate pe acţii în RÊŞNOV. | takarék és hitelintézet részvénytársaság BARCZA-ROZSNYON.

Convocare.

Onoraţii acţionari ai institutului de credit şi de economii »RÊŞNOVEANA«, societate pe acţii în Rêşnov se învită la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în 9 Martie 1907 st. n. la 6 oare p. m. în localului institutului.

Obiectele de pertractare sunt:

1) Raportul direcţiunei despre gestiunea anului 1906.
2) Raportul comitetului de supraveghiere.
3) Deciderea respective aprobarea bilanţului pro 1906, darea absolutoriului direcţiunii şi comitetului de supraveghiere.
4) Conclus asupra împărţirii venitului curat.
5) Schimbarea statutelor.
6) Alegerea a 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
7) Duplicarea capitalului social.

Domnii acţionari, cari voesc a participa la adunarea generală în conformitate cu §. 19 din statute, se aviseazâ a depune acţiile la cassa institutului, cu o zi înaintea de ţinerea adunării generale.

Direcţiunea.

Meghivó.

a »REŞNOVEANA«, barcza rozsnyói takarék és hitelintézet részvénytársaságnak tisztelt részvényesei meghivatnak az 1907 évi Márczius 9-én 6 órakor délután az intézet helyiségében megtartandó

III-ik rendes közgyülésre.

A tárgy sorozat a következő:

1) Az igazgatóságnak jelentése az 1996 évi ügyvitelre.
2) A felügyelő bizottságnak jelentése.
3) Meghatározása illetve helybenhagyása az 1906 évi mérlegnek és felmentés megadasa az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjainak.
4) Határozat hozatal a tiszta jövedelem felosztása tekintetében.
5) Az alapszabályok modositása.
6) Három tagnak megválasztása a jegyzökönyv hitelesitése czéljából.
7) Határozat hozatal az alaptőkének kétszeresitése tekintetében.

A részvényes urak, kik részt akarnak venni a közgyülésen az alapszabályoknak 19 §-a értelmében értesitettnek, hogy részvényeiket az intézet pénztáránál egy nappal a közgyülés megtartása elött letegyék.

Az igazgatóság.

Bilanţ cu 31 Decemvrie 1906. — Mérlég számla 1906 december hó 31.

ACTIVA — VAGYON:	Cor.	fil.	PASIVA — TEHER:	Cor.	fil.
Cassa în numărar — Pénztári készlet	2381	99	Capital social — Részvénytőke	20000	—
Cambii escontate — Leszámitolt váltok	135776	33	Fondul de rezervă — Tartalék alap	447	40
Lombard — Előleg értékpapirokra	780	—	Fondul cultural şi binef. — Iótekonyczélu alap	20	88
Cont-Curent — Folyó számlák egyenlege	1705	68	Depuneri spre fructificare — Betétek tak. könyvecskékre	110600	55
Mobiliar — Leltár-számla . . . . . K. 360·— 10% amortizare — 10% leirás . . . » 36·—	324	—	Reescont — Viszleszámitolás	9180	—
Diverse conturi debitoare — Különféle tartozó számlák	2214	32	Interese anticipative pe 1907 — Előlegezett kamatok 1907 évre	258	48
			Profit curat — Tiszta nyereség	2675	01
	143182	32		143182	32

Profit şi Perderi — Nyereség és Veszteség-számla.

DEBIT — TARTOZIK:	Cor.	fil.	CREDIT — KÖVETEL:	Cor.	fil.
Interese: — Kamatok: de depuneri — betéti kamatok . K. 4331·70 de reescont — Viszleszámitolási kamatok . . . K. 670·85	5002	55	Interese: — Kamatok: dela cambii escontate — leszámitolt váltok után . . K. 8712·61 dela lombard — elölegek értékpapiokra üzletben K. 2·80 dela cont-curent — folyó-számla . K. 379·31	9094	72
Spese şi chirie — Költségek és házbér	677	97	Proviziuni — Jutalékok	479	99
Contribuţiuni: — Adók: directă: — egyenes: K. 739·61 10% după int. de dep. — 10% betéti kamatok után . K. 433·17 conpetinţă — bélyeg dij . . . . K. 10·40	1183	18			
Amortisare la mobiliar — Leirás leltár számlán	36	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	2675	01			
	9574	71		9574	71

Rêşnov, 31 Decemvrie 1906. — B. Rozsnyó 1906 december hó 31-én.

Ioan Hamsea, director — igazgató. *Ioan Nan,* cassar — pénztárnok. *Iosif Renghea,* contabil — könyvelő.

Direcţiunea: — Az igazgatóság:

Ioan Nan, George Creţu, George Renghea, George Butnari, Ioan Pivari, Dr. Iancu Meţianu.

Confrontând aceste conturi cu registrele principale şi auxiliare le-am aflat în ordine. — Jelen számlákat megvizsgáltuk és a fő- és segédkönyvekkel összhangzásban találtuk.

Comitetul de supraveghiare: — A felügyelő bizottság:

Rêşnov, 19 Februarie 1907. — B. Rozsnyó, 1907 február hó 19-én.

Aurel Ciortea, preşedinte. *Dr. Eugen de Lemény, George Vintilă. Andrei Trett. Vasile Şofran.*

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 1 Martie 1907.

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	12	—
„	Grâu mijlociu	11	—
„	Grâu mai slab	10	—
„	Grâu amestecat	9	—
„	Sĕcară frumósă	9	—
„	Sĕcară mijlocià	8	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu	8	—
„	Ovĕs frumos	7	—
„	Ovĕs mijlociu	6	80
„	Cucuruz	9	—
„	Mălaiu (meiŭ)	9	—
„	Mazăre	18	—
„	Linte	50	—
„	Fasole	18	—
„	Sĕmênţă de in	18	—
„	Sĕmênţă de cânepă	15	—
„	Cartofi	2	—
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	28
„	Carne de porc	1	28
„	Carne de berbece	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt	40	—
„	Sĕu de vită topit	62	—